

ČO OVPLYVŇUJE KVALITU A BEZPEČNOSŤ STAVIEB NA SLOVENSKU?

Všetky stavby, vrátane bytových domov sú navrhované tak, aby vyhovovali základným a prechodným návrhovým situáciám počas celej navrhovanej životnosti stavieb, čo je pre budovy minimálne 50 rokov. Ak projektanti dodržia príslušné normové požiadavky a zhotoviteľia s dozorom dodržia všetky potrebné predpisy a postupy, je spoľahlivosť a bezpečnosť budov navrhnutá tak, aby pravdepodobnosť zlyhania bola po roku užívania jedna ku miliónu za štatisticky očakávaných kombinácií zaťažení. Skutočnosť na Slovensku je však taká, že každú 4-tú stavbu je potrebné pred kolaudáciou opravovať.

Kde je problém?

Štrenie, deficit finančných zdrojov, liberálny voľný trh Európskej únie, krátky čas na realizáciu a nízka kvalita stavebných prác, nekvalitné materiály, nekvalifikovaní pracovníci, nedostatok času na vypracovanie projektovej dokumentácie, nesprávny výber zhotoviteľov, či stavebný dozor, ktorý si často vykonáva realizačná firma sama. Toto sú najčastejšie príčiny nekvalitného vyhotovenia stavebného diela. Kumulácia týchto rizikových faktorov s najväčšou pravdepodobnosťou skôr či neskôr spôsobia vznik menších porúch, či fatálnych nehôd.

Kto je zodpovedný?

Predovšetkým investor, ktorý rozhoduje o tom, či stavebné dielo bude kvalitné, alebo nie, už pred samotným začatím výstavby.

Aké sú základné požiadavky na stavby?

V zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 305/2011, ktorým sa ustanovujú harmonizované podmienky uvádzania stavebných výrobkov na trh. Stavby musia byť navrhnuté a zhotovené tak, aby spĺňali základné požiadavky na stavby, ktoré je potrebné dodržiavať:

1. Mechanická odolnosť a stabilita
2. Bezpečnosť v prípade požiaru
3. Hygiena, zdravie a životné prostredie
4. Bezpečnosť a prístupnosť pri používaní
5. Ochrana proti hluku
6. Energetická hospodárnosť a udržiavanie tepla
7. Trvalo udržateľné využívanie prírodných zdrojov

Čo potrebujeme k zabezpečenie vyššej kvality projektov a kvalitnejšiemu zhotovovaniu stavieb na Slovensku:

1. Nastavenie obstarávania stavieb na základe kritérií ekonomicky najvýhodnejšej ponuky
2. Prednostné preplatenie faktúr subdodávateľov, napríklad ako v Maďarsku
3. Definovanie obsahu a rozsahu projektovej dokumentácie a honorárov s minimálnou a maximálnou cenou, podobne ako je to v Nemecku - členskej krajine EÚ

4. Najdôležitejší predpoklad pre Slovensko je dodržiavanie zákona, vyhlášok a vykonávacích predpisov a vymožitelnosť práva. Oproti ostatným krajinám EÚ Slovensko v tejto oblasti silno zaostáva.

Na Slovensku máme desiatky tisíc bytov, pričom veľké množstvo z nich sú práve panelové bytové sústavy, ktoré slúžia svojmu účelu už niekoľko desiatok rokov. Mnohé z nich si vyžadujú významnú obnovu (okrem zateplenia aj generálnu výmenu technických zariadení budov...). Aj keď panelové budovy poväčšine tvoria pomerne tuhú priestorovú stenovú konštrukciu, veľmi dôležitá je diagnostika stavu nosných konštrukcií vplyvom degradácie materiálov. Veľmi obťažné je po toľkých rokoch diagnostikovanie, hlavne ak nie je ani dostupná projektová dokumentácia. SKSI za posledných desať rokov elektronicky rozširuje archív všetkých dostupných panelových a skeletových sústav, ktoré sa na Slovensku postavili. Veľkú databázu a skúsenosti má v oblasti významnej obnovy budov TSÚS (Technický a skúšobný ústav stavebný n.o. v Bratislave). Napriek tomu je diagnostikovanie konkrétnej stavby veľmi náročné, niekedy až nemožné. Sme radi, že sa do praxi dostávajú technické možnosti skenovania konštrukcií až do hĺbky niekoľko desiatok centimetrov (obdobne ako röntgen, resp. CT), ktoré inžinierom v stavebníctve budú veľmi nápomocné, potom ako sa naučíme dešifrovať snímky rezov v konštrukcii.

Kvalitu stavieb tvorí súhrn vlastností ovplyvňujúci užívateľský komfort a celkovú životnosť diela. SKSI odporúča stavebníkom, aby si vybrali takého zhotoviteľa, ktorý má funkčný systém akosti, a zvolili si skúseného nezávislého odborníka na vykonávanie technického dozoru.

O Slovenskej komore stavebných inžinierov

SKSI je stavovskou profesijnou organizáciou obnovenou v roku 1992 zákonom č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch. Združuje takmer 5000 autorizovaných stavebných inžinierov a viac ako 1000 dobrovoľných členov. Dbá o kvalitu technickej úrovne v oblasti projektovania, riadenia a realizácie stavieb, a zároveň sa podieľa na ochrane verejných záujmov v oblasti územného plánovania, projektovania, výstavby a chráni práva a oprávnené záujmy spoločnosti. Je členom Európskej rady inžinierskych komôr ECEC a Európskej rady stavebných inžinierov ECCE.

SKSI podporuje práva inžinierov, ich profesijné, sociálne a hospodárske záujmy a obhajuje ich stavovskú česť. Dbá o to, aby inžinieri vykonávali svoje povolanie odborne a v súlade s jeho etikou a spôsobom, ktorý ustanovujú zákony a vnútorné predpisy. Okrem autorizácie vykonáva Komora skúšky odbornej spôsobilosti pre energetickú certifikáciu a pre činnosti stavbyvedúci a stavebný dozor.

www.sksi.sk